

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 1139/17

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט י' אלרון

המערער: עו"ד יונתן מילר

נגד

המשיבות: 1. הוצאת עיתון הארץ בע"מ
2. ידיעות אינטרנט בע"מ
3. עיתונות הזהב בע"מ
4. Google Inc

ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
בה"פ 16-07-22632 מיום 19.12.2016, שניתן על-ידי סגן
הנשיא י' שפסר

תאריך הישיבה: י"ז בחשון התשע"ח (6.11.2017)

בשם המערער: בעצמו

בשם המשיבות 1-2: עו"ד תמיר גליק; עו"ד עופר ולך; עו"ד ליטל
רבינוביץ'

בשם המשיבה 3: עו"ד יורם מושקט

בשם המשיבה 4: עו"ד אהוד ארצי; עו"ד ניר אוגולניק

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (סגן הנשיא י' שפסר)
מיום 19.12.2016 בה"פ 16-07-22632, בגדרו נדחתה תובענת המערער – עו"ד יונתן
מילר – למתן צו עשה המורה להסיר את הפרסומים המופיעים באתרי האינטרנט של

המשיבות 1-3 ובמנוע החיפוש שמפעילה המשיבה 4 (להלן: גוגל); פרסומים המתארים הליכים פליליים נגד עו"ד בעל שם זהה לשמו של המערער – עו"ד יונתן מילר.

עיקרי העובדות

2. המערער הוא עורך דין מוסמך, חבר בלשכת עורכי הדין בישראל. בשנת 2005 הורשע עורך דין בעל שם זהה לשמו של המערער ב-7 עבירות של גניבה בידי מורשה, נגזר עליו עונש מאסר בפועל וקנס כספי, ונשללה חברותו בלשכת עורכי הדין (להלן: עוה"ד המורשע). בשנת 2014 או בסמוך לכך, גילה המערער כי מבין הקישורים הראשונים שמתקבלים בביצוע חיפוש של צירוף המילים 'עו"ד יונתן מילר' בגוגל, ישנם קישורים לכתבות שהתפרסמו באתריהן של המשיבות 1-3, המתארות את הליכי המשפט שהתנהלו נגד עוה"ד המורשע. בכיתוב על גבי קישורים אלה, שהוא למעשה ביטוי לכותרות הכתבות כפי שהן מופיעות באתרי המשיבות 1-3, נכתב בין היתר כך: "46 חודשי מאסר בפועל לעו"ד יונתן מילר שגנב 2 מיליון שקל מכספי..." (כותרת הידיעה באתר המשיבה 1 (להלן: המשיבה 1 או אתר הארץ)); "עו"ד ישראלי שנחשד בהונאה הוסגר מדרא"פ" (כותרת הידיעה באתר המשיבה 2 (להלן: המשיבה 2 או אתר YNET)); "הוארך מעצרו של עו"ד יונתן מילר שהוסגר לארץ ע"י שלטונות..." (כותרת הידיעה באתר המשיבה 3 (להלן: המשיבה 3 או אתר News1)).

3. ביום 11.8.2014 פנה המערער אל המשיבות 1-3 בדואר ובדוא"ל, וביקש להסיר את הכתבות מאתריהן, מכיוון שקישור שמו למעשים פליליים פוגע בשמו הטוב ובפרנסתו. ביום 13.8.2014 השיב ב"כ המשיבות 1-2 לפנייתו של המערער, וציין כי "מטעמים עקרוניים ובשל החשיבות של שלמות הארכיון" אין בדעת הארץ ו-YNET להסיר את הכתבות. כמו כן ציין ב"כ המשיבות 1-2, כי בכותרת המשנה של הכתבה שפורסמה באתר YNET ובגוף הכתבה שפורסמה באתר הארץ, ישנם פרטים שמבהירים לקוראים היטב כי הכתבה אינה עוסקת במערער אלא בעוה"ד המורשע. לצד זאת, צוין במכתב כי שתי המשיבות "מוכנות לשקול בחיוב הוספת הערה שתבהיר לקוראים שאין לך (למערער – נ' ס') כל קשר לעו"ד יונתן מילר שהוזכר בכתבה". המשיבה 3 – אתר News1 – לא הגיבה לפנייה זו של המערער. משסורבו בקשותיו, פנה המערער ביום 21.9.2014 לגוגל בבקשה שזו תסיר ממנוע החיפוש שלה את הקישורים לכתבות; גוגל סירבה לבקשה, תוך שהפנתה את המערער להסדיר את העניין אל מול המשיבות 1-3.

4. בחודש מאי 2016 שב המערער ופנה אל כלל המשיבות בבקשה להסיר את הכתבות מאתריהן. ב"כ המשיבות 1-2 דחה את הבקשה, וציין כי "עסקינן בדיווח נכון והוגן על הליך משפטי". העורך הראשי של אתר News1 דחה אף הוא את טענותיו של

המערער, וטען כי מדובר בכתבה המבוססת על החלטה שיפוטית. עם זאת, 3 המשיבות הציעו למערער להוסיף הערה בגוף הכתבה, אשר תבהיר לקוראים כי האמור בפרסום אינו מכוון אליו. גוגל ציינה בתשובתה כי התוכן אינו מצוי בשליטתה, ולכן שבה והפנתה את המערער אל האתרים שבהם פורסמו הכתבות. נוכח תשובת המשיבות, הגיש המערער תובענה נגדן לבית המשפט המחוזי, שבה ביקש ליתן צו עשה שיוורה למשיבות להסיר את הכתבות מאתריהן.

עיקרי פסק הדין של בית המשפט המחוזי

5. בראשית דבריו עמד בית המשפט המחוזי על טענות הצדדים. הטענה העיקרית של המערער היתה כי המשיבות 1-3 נושאות כלפיו באחריות מכוח חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: החוק או חוק איסור לשון הרע). לדידו, גולש סביר המחפש מידע על אודותיו ברשת האינטרנט עלול להסיק כי הכתבות מכוונות אליו, וזאת נוכח העובדה שמאז שלילת חברותו של עוה"ד המורשע בלשכת עורכי הדין, המערער הוא עוה"ד היחיד בישראל הנושא את השם יונתן מילר. עוד טען המערער, כי במועד פרסום הכתבות היה על המשיבות 1-3 לבדוק שמא קיים עו"ד נוסף בעל שם זהה לשמו, ומכיוון שלא עשו זאת, הן אינן זכאיות להגנה הקבועה בסעיף 15(1) לחוק. זאת ועוד, המערער טען כי לאחר שהביא לידיעת המשיבות את הפגיעה הנגרמת לו כתוצאה מהפרסום, המשך הפרסום מצדן עולה כלפיו כדי רשלנות.

6. בית המשפט המחוזי דחה טענות אלה וקבע כי "הכתבות הינן בגדר פרסומים מותרים לפי סעיף 13(7) לחוק, שכן עניינן בהליכים משפטיים בהם היה מעורב עוה"ד המורשע ואשר התנהלו בדלתיים פתוחות [...] בענייננו, לא נשמעה כל טענה, גם לא מצד המבקש עצמו, כי הכתבות אינן עוסקות בהליכי משפט בהם היה מעורב עוה"ד המורשע או כי תוכנן לא מהווה דיווח 'נכון והוגן' על שהתרחש בהליכים אלו [...] בכך, די כדי להכלילן במסגרת הפרסום המותר הקבוע בסעיף 13(7) לחוק באופן בו אין הן יכולות לשמש עילה למשפט" (פסקה 29). משקבע כך, לא ראה בית המשפט המחוזי נפקות מעשית לבחינת השאלה האם הפרסום בכתבות עולה כדי לשון הרע כלפי המבקש. בנוסף קבע בית המשפט המחוזי, כי למרות שנשללה חברותו של עוה"ד המורשע בלשכת עורכי הדין, אין מקום להורות למשיבות לתקן את הכתבות, שהרי האמור בהן היה נכון לעת פרסומן. זאת ועוד, קבע בית המשפט המחוזי, שכאשר הפרסום חוסה תחת הסייג שבסעיף 13(7) לחוק – בשונה ממצב שבו נטען כי הפרסום חוסה תחת הגנת תום הלב – לא קמה במועד הפרסום חובה לברר האם קיים אדם נוסף בעל שם זהה לשמו של מושא הפרסום. אשר לטענת המערער לפיה קמה לו עילת תביעה מכוח עוולת הרשלנות, פסק בית המשפט המחוזי כי בשל קיומו של הסדר ספציפי בחוק איסור לשון

הרע, אין מקום לדון בטענות לפגיעה מכוח עוולות נזיקיות כלליות אחרות כגון עוולת הרשלנות.

7. על יסוד האמור, דחה בית המשפט המחוזי את תובענתו של המערער, וקבע "שהכתבות הינן בגדר פרסומים מותרים [...] וכי המשיבות אינן נושאות באחריות פלילית או אזרחית בגינן כלפי המבקש" (פסקה 33). בשולי הדברים העיר בית המשפט המחוזי, כי על אף שאין ביכולתו של המשפט להציע מזור למצוקתו הכנה של המערער, טוב יעשו הצדדים אם ישקלו פתרונות שייטיבו עם המערער, משום ש"זה נהנה וזה לא חסר" (פסקה 34).

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

8. לטענתו של המערער, פרסום הכתבות אינו פרסום מותר לפי סעיף 13(7) לחוק, מכיוון שתחולתו של סעיף זה היא אך ורק כלפי האדם שאליו פוונה הכתבה ולא כלפיו. לחלופין, טוען המערער, כי גם אם יקבע שהסעיף חל כלפי כל אדם, הרי שבנסיבותיו של המקרה דנן אין לראות את הפרסום שנעשה כ"נכון והוגן". לדידו, בטרם הפרסום היה על המשיבות לברר האם קיים עו"ד נוסף בעל שם זהה לשמו של עוה"ד המורשע. עוד טוען המערער, כי התוצאות המתקבלות במנוע החיפוש של גוגל מהוות פרסום המתחדש מדי יום ביומו, ומשכך הן אינן משקפות נכוחה את המציאות כיום, וממילא אינן מהוות פרסום נכון והוגן. המערער מפנה גם לפסק הדין שניתן בבית הדין לזכויות אדם של האיחוד האירופי, שבו נקבע כי כאשר המידע הפוגעני הופך ללא רלבנטי זכאי האדם מושא אותו מידע לבקש את הסרתו. עוד טוען המערער כי באיזון הראוי שבין האינטרסים המתנגשים, יש לבפר את האינטרסים שלו על פני אלה של המשיבות, וזאת הן בשל הפגיעה המתמשכת בו, הן בשל שחיקת האינטרס הציבורי כתוצאה מהזמן הרב שחלף. לא זו אף זו, טוען המערער, כי המשך פרסום הכתבות והמשך ההפניה אליהן מגוגל, חרף העובדה שהפנה את תשומת לב המשיבות לפגיעה בו, עולים כדי רשלנות, ויש בהם משום שימוש שלא בתום לב ובדרך מקובלת בהגנה שהעניק החוק למשיבות. יתר על כן, המערער סבור כי קיימת לקונה בדין הישראלי בנוגע לסוגיות שלפנינו, ובכללן סוגיית לשון הרע באינטרנט, וכי יש למלא חסר זה בהתאם לאמור בחוק יסודות המשפט, התש"ם-1980. עוד טוען המערער, כי שגה בית המשפט המחוזי כשהשית עליו הוצאות משפט בשיעור גבוה, וכי בנסיבות העניין היה נכון לקבוע כי כל צד ישא בהוצאותיו. לא למותר לציין, כי בהודעת הערעור מציין המערער כי "בקשתו הינה להסרת הקישורים הרלוונטיים שבמנוע החיפוש של 'גוגל' ולא בהסרת הכתבות עצמן

מאתרי המשיבות 1-3". בסיכומי התשובה חזר המערער על עיקרי טענותיו; כמו כן ציין המערער כי אין בהצעת המשיבות להוסיף הערה בגוף הכתבות כדי להפחית מהפגיעה בשמו הטוב ובפרנסתו, שכן גולשים רבים מסתפקים בקריאת הכותרות המוצגות בגוגל ואינם שוקדים לקרוא את הכתבות עצמן.

9. המשיבות 1-2 טוענות כי יש לדחות את הערעור מחמת העדר עילה, וכן מכיוון שבערעור שינה המערער את הסעד המבוקש, שכן עד כה ביקש כאמור להסיר את הקישורים לכתבות, ולא את הכתבות עצמן. עוד טוענות המשיבות 1-2, כי סעיף 13(7) לחוק נועד להגן על התועלת הציבורית הטמונה בדיווחים על אודות הליכים משפטיים, ומשכך תחולתו היא כלפי כל אדם העלול לחוש נפגע מהפרסום. כל פרשנות אחרת – כך סוברות שתי המשיבות – תרוקן מתוכן את הוראות סעיף 13(7), ותוביל ל'אפקט מצנן' בסיקור הליכים משפטיים. עוד טוענות המשיבות 1-2, כי הפרסום בכתבות מוגן מכוח הגנת 'אמת הפרסום' הקבועה בסעיף 14 לחוק, שכן הנאמר בכתבות הוא אמת; הן במועד פרסומן, הן כיום. עוד נטען, כי אין להטיל על כלי התקשורת חובה לברר בטרם הפרסום האם קיים אדם נוסף בעל שם זהה לשמו של מושא הפרסום. לצד זאת, נטען כי בגוף הכתבות ישנם פרטים שמהם ניתן להבין בבירור שהכתבה אינה מכוונת כלפי המערער. בד בבד, שתי המשיבות שבו על הצעתן להוסיף הערה בגוף הכתבות שתבדל באופן ברור את המערער מן האמור בהן. זאת ועוד, טוענות המשיבות 1-2, כי הפסיקה בישראל דחתה את טענת המערער שלפיה כל 'שליפה' של כתבה מהארכיון כמוה כפרסום מחודש שלה, וכמו כן לא אומצה בארץ פסיקת בית המשפט של האיחוד האירופי הנ"ל שאליה הפנה המערער. לא זו אף זו, נטען כי בשל קיומו של הסדר פרטיקולרי בחוק איסור לשון הרע, אין לבחון את הפגיעה במערער על יסוד עוולת הרשלנות. יתרה מכך, המשיבות 1-2 גורסות כי בשל העובדה שהכתבות פורסמו לפני למעלה מ-7 שנים התיישנה התובענה; ולחלופין, התנהלות המערער לוקה בשיהוי משמעותי. עוה"ד המורשע נדון בשנת 2005, והמערער נקט פעולות בעניין זה, לראשונה רק בשנת 2014.

10. טענותיה של המשיבה 3 דומות בעיקרן לטענותיהן של המשיבות 1-2; המשיבה 4 – גוגל – טוענת כי יש לדחות את הערעור מכיוון שאינו מגלה עילה כלפיה, שהרי עניינו של המערער אינו נמנה על העניינים שלגביהם נקבע בפסיקה כי קיימת חובה להסיר את תוצאות החיפוש. עוד טוענת גוגל, כי פסק הדין שניתן בבית המשפט לזכויות אדם של האיחוד האירופי אינו רלבנטי לענייננו, מה גם שמדובר בנימוק שלא נטען לפני הערכאה הדיונית. לבד מן האמור, טענותיה של גוגל חוזרות בעיקרן על

טענותיהן של יתר המשיבות. בדיון לפנינו ביום 6.11.2017 חזרו המערער מזה וב"כ המשיבות מזה על עיקרי טענותיהם.

הכרעה

11. בנדון דידן, כך סברנו, "יפה כוח פשרה מכוח הדין" (בבלי, סנהדרין ה ע"ב); ניסינו אפוא לגשר ולפשר, ליישר את ההדורים בהסכמה, אך לא עלה בידינו; משכך עלינו להכריע. למקרא פסק הדין של בית המשפט המחוזי, ולאחר שנתנו דעתנו על טענות המערער וב"כ המשיבות – הן אלה שבכתב, הן אלה שנטענו לפנינו בעל-פה – אנו סבורים כי אין מקום לדחות את הממצאים העובדתיים שנקבעו בפסק הדין של בית המשפט המחוזי; כי ממצאים אלו תומכים במסקנתו המשפטית; וכי אין בפסק הדין טעות שבחוק. אשר על כן, דין הערעור על פסק הדין להידחות על יסוד הסמכות הנתונה לנו בתקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. יחד עם זאת ראינו להבהיר, כי לצורך הדיון שלפנינו לא היה צורך להכריע בשאלת היחס שבין חוק איסור לשון הרע לעוולת הרשלנות בנדון דידן, שאלה שאינה פשוטה בשים לב לכך שטענת הרשלנות מתייחסת בעיקר להתנהלות המשיבות בדיעבד, ולא בעת הפרסום עצמו (ראו: תמר גדרון "לשון הרע - עוולת רשלנות?" המשפט ד 219 (תשנ"ט); ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, פסקה 66 לפסק הדין של השופט י' עמית (14.3.2016); והשוו דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 15 (1998)). מכל מקום, המערער לא ביסס כדבעי את טענת הרשלנות, ובנסיבות דנן אין היא יכולה לעמוד. בהקשר זה לא למותר לציין כי המשיבות הציעו למערער, לאחר שפנה אליהן, להוסיף הבהרה בגוף הכתבה שתבדל אותו מעוה"ד המורשע. אף אם הדבר אינו מביא את המערער על סיפוקו, איננו סבורים שניתן לקבוע שהתנהלות כזו היא התנהלות רשלנית.

12. בשולי הדברים, ואולי זהו עיקרם: רשמנו לפנינו את הודעותיהם הכנות של ב"כ המשיבות 1-3, לפיהן המשיבות ערות למצוקתו האמיתית של המערער, וכי הן נכונות לקיים עמו – ללא קשר לתוצאת הערעור דנן – הידברות שתביא לפתרון מוסכם שיניח את דעתו. אנו מקווים שהצהרת כוונות זו אכן תתממש (כפי שציין גם בית המשפט המחוזי). מבחינה אנושית, לבטח ניתן להבין לליבו של המערער, גם אם מבחינה משפטית אין אפשרות להושיט לו סעד. רצוי אפוא, ועל פני הדברים גם דומה כי ניתן להגיע בנסיבות שלפנינו לתוצאה שתהא לשביעות רצון כולם. כזכור, במהלך הדיון בערעור הצענו מתווים אפשריים לפתרון המחלוקת. לבטח ישנם עוד פתרונות יצירתיים אפשריים; אנו תקווה שיימצא פתרון אנושי הולם.

13. ומלפני שורת הדין, נחזור אל שורת הדין: הערעור נדחה בזאת.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, א' בכסלו התשע"ח (19.11.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה